

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти
Ж.Р. Зайналов, А.А. Ходжимамедов, А.А.Тураев**

**“ТУРИЗМ ВА МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИДА БУХГАЛТЕРИЯ
ҲИСОБИ ВА МОЛИЯ”**

Фанидан

АМАЛИЙ МАНБУЛАТЛАРНИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА

УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

Самарқанд-2019

проф. Ж.Р. Зайналов, асс. А.А. Ходжимамедов, асс. А.А.Тураев
“Туризм ва меҳмонхона хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва молия”
фанидан амалий машғулотларни ўтказиш бўйича услубий қўлланма. –
Самарқанд: СамИСИ, 2019. – 180 б.

Такризчилар: Ходжаев Э.Н. – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти
“Молия ва суғурта хизматлари” кафедраси профессори,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган иқтисодчи.

Сувонов А – Самарқанд шаҳар „ Account Service “ ХК
директори.

Услубий қўлланма “Молия ва суғурта хизматлари” кафедрасининг
2019 йил 26 феврал 7-сонли баённомаси қарори билан тасдиқланган ва чоп
этишга тавсия этилган.

Услубий қўлланма Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти Ўқув-
услубий Кенгашининг 201__ йил _____ -сонли баённомаси
қарори билан тасдиқланган ва чоп этишга тавсия этилган.

КИРИШ

Ушбу услубий қўлланма «Туризм (ҳалқаро ва ички туризм)» ва «Меҳмонхона хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш» таълим йўналишлари бўйича таҳсил олаётган талабалар учун “Туризм ва меҳмонхона хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва молия” фанининг назарий ва амалий жиҳатдан билимларини мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришга амалий ёрдам беришга мувофиқлашган. Услубий қўлланмада намунавий дастурда талабалар томонидан ўрганилиши лозим бўлган мавзулардоирасида амалий топшириқлар, масалалар, тест топшириқлари ва жадвал маълумотлари келтирилган.

Бизга маълумки, мамлакатда яратилган ЯИМни тақсимлаш ва қайта тақсимлаш натижасида марказлашган ва марказлашмаган пул фондларини ташкил этиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ пул муносабатларини амалга оширишда молия ўзининг аҳамиятлиги ва зарурлиги билан ажралиб туради.

Иқтисодийни модернизациялашуви ва инновацион ривожлантириш шароитида молия ижтимоий такрор ишлаб чиқариш жараёнларини узлуксиз ривожланиши, илмий техник тараққиётни тезлашуви, иқтисодийнинг барча соҳаларида иқтисодий кўрсаткичларини яхшиланишини таъминлашга йўналтирилгандир.

Молия жамиятда иқтисодий самарадорликни рағбатлантириш, моддий, меҳнат ва молиявий ресурслардан оқилона ва самарали фойдаланиши билан долзарб аҳамиятга эга.

Услубий қўлланмадан фойдаланиш жараёнида талабалар молия муносабатларини ташкил этишнинг назарий, ҳуқуқий, ташкилий асослари ҳақида билимлар бериш, уларда давлатнинг ҳозирги даврдаги молиявий сиёсатининг асосий йўналишларини кўрсатиш, молия тизими бўғинларини ва улар орасидаги муносабатлар, маҳаллий бюджетлар ва бюджетлараро муносабатлар, халқаро валюта фондлари, давлатнинг бюджетдан ташқари махсус мақсадли жамғармалари, инновацион фаолиятни молиявий жиҳатлари, суғурта, молиявий бозорлар ва институтлар фаолияти ҳақида тушунчаларни амалий жиҳатдан мустаҳкамлаш, халқаро молия ва унинг жаҳон тараққиётида тутган ўрни, давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли пул фондлари ва давлат кредити ҳақидаги тушунчаларни ўргатишда амалий машғулотларда тестлар, масалалар ва бошқа ноодатий топшириқлардан фойдаланган ҳолда амалий билимга эга бўлишди.

Амалий машғулотлар учун
11-Модул. Молиянинг моҳияти ва функциялари

Ушбу мавзу бўйича талаба қуйидагилар доирасида назарий ва амалий қўникмаларга эга бўлиши зарур:

Режа:

1. Молия ва давлатнинг вужудга келиши;
2. Иқтисодиётининг эркинлашуви шароитида молиянинг ижтимоий-иқтисодий мазмуни ва функцияларининг амал қилиш хусусиятлари.
3. Молиянинг тамойиллари ва роли.
4. Ўзбекистон Республикаси тараққиётининг ҳозирги босқичида молия.
5. Макро ва микро қўламда молиянинг амал қилиш хусусиятлари.

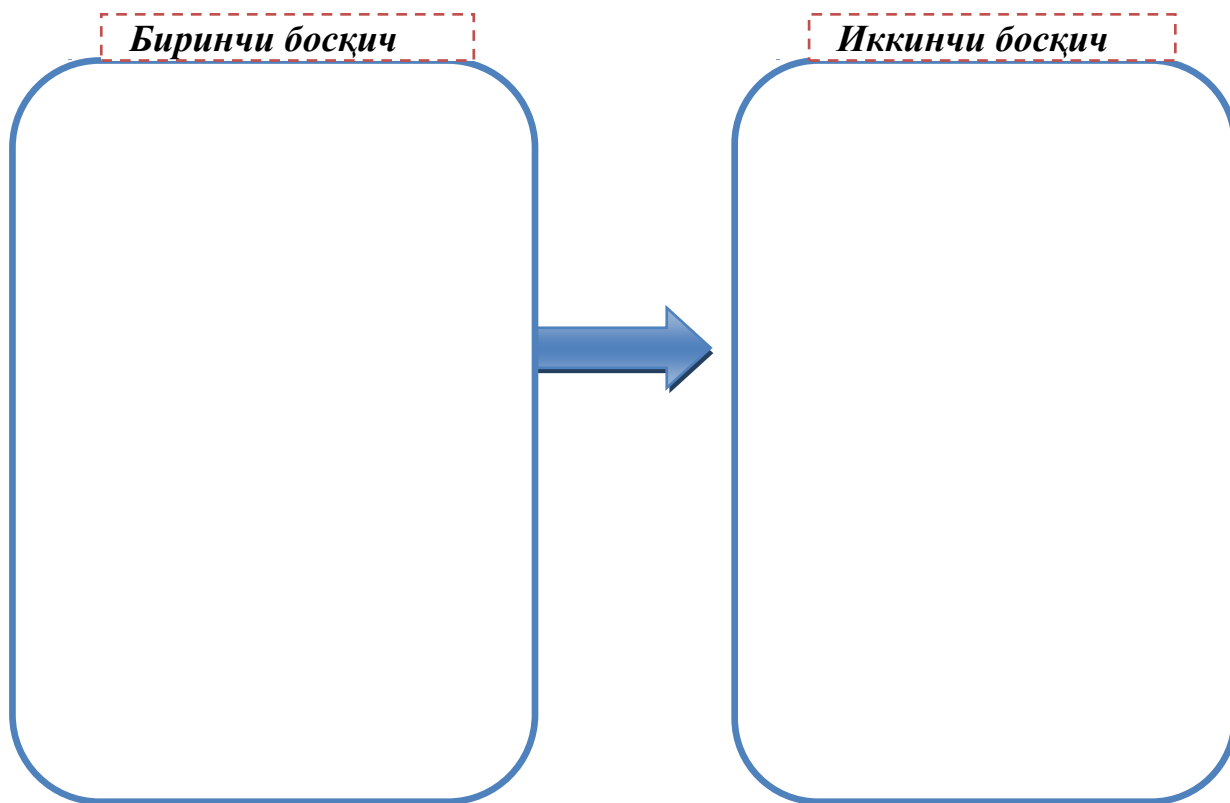
ТУШУНЧАЛАР ТАХЛИЛИ

1-топширик

Тушунчанинг номи	Мазмуни ва таркиби
Молия ҳақида умумий тушунча	
Молиянинг ижтимоий-иқтисодий моҳияти	
Молиянинг ривожланишини биринчи босқичи	
Такрор ишлаб чиқариш жараёни босқичларни	
Молия икки функцияни бажаради	

2-топширик

Маълумки, молия тарихий категория ҳисобланиб, ўзининг пайдо бўлиш ва ривожланиш босқичларига эга, яъни вақт давомида ўзгариб боради. Молиянинг ривожланишини иккита асосий босқичга бўлиб ўрганамиз.

3-топширик

ТЕСТ

1. “Молия” тушунчаси қисман қандай муносабатларни билдиради?

- А) кредит муносабатларини
- Б) ижтимоий муносабатларини
- С) пул муносабатларини
- Д) савдо муносабатларини

2. “Молия” ибораси нечанчи асрларда қайси давлатнинг савдо шаҳарларида пайдо бўлган?

- А) XIV-XV асрларда Испания
- Б) XV-XVI асрларда Германия
- С) XII-XIII асрларда Россия
- Д) XIII-XIV асрларда Италия

3. Молиянинг ривожланишини нечта асосий босқичга бўлиш мумкин?

- А) тўрта асосий босқич
- Б) учта асосий босқич
- С) иккита асосий босқич
- Д) бешта асосий босқич